

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 87/13
Люксембург, 11 юли 2013 г.

Заключение на генералния адвокат по съединени дела
C-199/12, C-200/12, C-201/12
X, Y, Z/Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

Според генералния адвокат Sharpston молителите за предоставяне на статут на бежанец, които твърдят, че са подложени на преследване поради хомосексуалната си ориентация, могат да образуват „определена социална група“ съгласно правото на Съюза относно бежанците

Макар само по себе си криминализирането на хомосексуалните действия да не представлява акт на преследване, националните органи трябва все пак да проверят дали има вероятност спрямо конкретен молител да бъдат извършени актове, които могат да бъдат квалифицирани по този начин

X, Y и Z са граждани съответно на Сиера Леоне, Уганда и Сенегал. И тримата мъже са хомосексуалисти и са подали молби за предоставяне на статут на бежанец в Нидерландия, като твърдят, че имат основателни опасения от преследване в съответните им страни на произход поради сексуалната си ориентация. В това отношение извършването на хомосексуални действия е обявено и в трите страни за престъпление, за което могат да бъдат налагани тежки наказания — от глоби с голям размер до лишаване от свобода, а в някои случаи и доживотен затвор.

Съгласно европейска директива¹, която се позовава на разпоредбите на Женевската конвенция², молба за предоставяне на статут на бежанец може да подава гражданин на трета страна, който поради основателните си опасения от преследване по причина на своята раса, вероизповедание, националност, политическите си възгледи или принадлежността си към определена социална група се намира извън страната, на която е гражданин, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази страна. В този контекст актовете на преследване трябва да бъдат достатъчно сериозни по своето естество или по повтаряемия си характер, за да представляват тежко нарушение на основните права на човека.

Нидерландският Raad van State, който разглежда делото като последна инстанция, отправя до Съда три преюдициални запитвания относно преценката на молбите за предоставяне на статут на бежанец съгласно разпоредбите на директивата. Националната юрисдикция пита Съда дали гражданите на трети страни, които са с хомосексуална ориентация, образуват определена социална група по смисъла на директивата. Освен това тя пита как националните органи трябва да преценяват какво представлява акт на преследване във връзка с хомосексуални действия в този контекст и дали криминализирането на тези действия в страната на произход на молителя с възможността за лишаване от свобода представлява преследване.

В представеното на днешна дата заключение генералният адвокат Eleanor Sharpston предлага на Съда да постанови, на първо място, че молителите за предоставяне на статут

¹ Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52).

² Конвенция за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (United Nations Treaty Series, том 189, стр. 150, бр. 2545 (1954 г.) и влязла в сила на 22 април 1954 г. Тя е изменена и допълнена с Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. и влязъл в сила на 4 октомври 1967 г.

на бежанец, които са с хомосексуална ориентация, могат в зависимост от обстоятелствата в страната им на произход да образуват определена социална група по смисъла на директивата. Според нея текстът на директивата показва, че законодателят на Съюза е дал възможно най-ясно указание, че лицата, чиято обща характеристика е сексуалната ориентация, действително могат да бъдат членове на определена социална група. Вследствие на това националната юрисдикция следва да прецени дали тази група има „собствена идентичност“ във всяка от страните на произход на молителите, „защото е разглеждана като различна от заобикалящото я общество“.

Според г-жа Sharpston само по себе си криминализирането на хомосексуалните действия не представлява акт на преследване по смисъла на директивата. Всъщност компетентните национални органи следва да преценят дали има вероятност конкретният молител да бъде подложен или на актове, които са достатъчно сериозни по своето естество или по повторяемия си характер, за да представляват тежко нарушение на основните права на човека, или на съвкупност от различни мерки, включително и нарушения на правата на човека, която да бъде достатъчно тежка, за да засегне молителя по сравним начин. С оглед на обстоятелствата в страната на произход на молителя националните органи трябва да вземат предвид опасността от наказателно преследване и неговата честота, тежестта на обичайно налаганото наказание и всякакви други мерки и обществени практики, на които молителят с основание се опасява, че би могъл да бъде подложен.

На последно място, във връзка с преценката дали криминализирането на проявите на сексуалната ориентация представлява акт на преследване генералният адвокат смята, че в директивата не се прави разграничение между такива прояви в публичната или частната сфера. Освен това според генералния адвокат не може да се очаква подалото молба за убежище лице да прикрива или да се въздържа при проява на сексуалната си ориентация, за да избегне преследване в страната си на произход. В допълнение тя посочва, че провеждането на разграничение между различните форми на изразяване на сексуалната ориентация на лицата или дори конкретни прояви, които не представляват сексуални актове или не изразяват близост, би довело до произволни решения. Накрая, в случай че на твърдените актове на преследване в страната на произход са подложени както хомосексуалните, така и хетеросексуалните лица, националните органи трябва да преценят дали има вероятност конкретният молител да бъде подложен на актове на преследване или на съвкупност от различни мерки, които са достатъчно сериозни по своето естество или по повторяемия си характер, за да представляват тежко нарушение на основните права на човека.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708